

Cancerul

Cancer – Boală care are ca mecanism o proliferare celulară anarhică, necontrolată și neîntreruptă.

Se menționează în Europa și în America de Nord, predominanța cancerelor de plămân, atribuibile în proporție de 90% tabagismului, a cancerelor corolctare, legate probabil, în mare parte, de alimentație, și a cancerelor de sân, cu cauze încă puțin clare.

1. Cauzele

Cancerul este cauzat de expunerea la virusuri, la substanțe naturale sau chimice, la radiații. Acesta are ca efect inducerea de mutații sau de exprimări neadecvate ale diferitelor gene numite oncogene, implicate în proliferarea celulelor în diferențierea lor și în reglarea acestor fenomene. Oncogenele se află în mod normal sub controlul genelor inhibitoare, antioncogenele, care pot fi pierdute sau pot suferi ele însele o mutație sub acțiunea agenților mai sus enumerați, funcția lor fiind în acest caz redusă. Dar aceste antioncogene pot lipsi în mod ereditar, ceea ce explică, în mare parte, existența predispozițiilor familiale la cancer.

2. ALCOOLUL

La bărbat, alcoolul este un factor de risc pentru cancerul cavității bucale, al faringelui, al esofagului și al ficatului (creșterea riscului variază între 2 și 15% după cantitățile băute și după organele atinse). Efectul conjugat al alcoolului și tutunului corespunde unor riscuri mai mari decât suma riscurilor luate separat. Unele din studii arată că există un risc crescut de cancer la sân la femeile care beau băuturi alcoolizate, comparativ cu cele care nu beau astfel de băuturi.

3. TUTUNUL

Explozia spectaculoasă a cancerelor bronhopulmonare atrăgea, în urmă cu 40 de ani, asupra rolului tutunului. În conformitate cu numeroase anchete epidemiologice, tutunul este răspunzător de aproximativ 90% din cancerul pulmonar. Riscul este cu atât mai important cu cât se fumează mai mult, de mai multă vreme, cu cât se inhalează mai mult fumul și cu cât se începe fumatul mai de tânăr. Filtrul micșorează riscul, tutunul negru îl crește.

4. VIRUSURILE

Rolul retrovirusurilor este bine stabilit la animal; la om, după cunoștințele actuale, doar retrovirusurile H.I.V. și HTLV 1 (leucemie) par să aibă o potențialitate în oncogenică. În schimb, se precizează rolul anumitor virusuri A.D.N. în apariția unor cancere umane.

5. SIMPTOMELE ȘI DIAGNOSTICUL

Multitudinea cancerelor și specificitatea lor proprie fac dificilă enumerarea tuturor simptomelor bolii. Totuși, o pierdere importantă în greutate și mai mult sau mai puțin rapidă, o lipsă de poftă de mâncare, o stare de oboseală intensă, o pierdere de sânge prin scaune sau pe gură, dureri diverse sunt semne funcționale care pot fi asociate cu prezența unui cancer. Dezvoltarea adesea silențioasă a cancerelor tinde să întârzie diagnosticarea și ridică probleme medicilor, care nu văd pacientul decât într-un stadiu avansat al bolii. Uneori boala este descoperită dintr-o întâmplare, în cursul unei vizite medicale sau al unui examen al sângelui. Diagnosticul se pune prin examenul clinic, prin examene de laborator, prin examene radiologice.

6. EVOLUTIA CANCERULUI

O dată declanșate prin activarea oncogenelor, care au suferit sau nu mutație, și din cauza pierderii sau alterării prin mutație a uneia sau mai multor antioncogene, canceretele suferă o creștere malignității care le face din ce în ce mai capabile să ocolească obstacolele pe care organismul sau tratamentele le pun în calea lor. Ele avansează, de asemenea, în organism, adică se întind pe loc în mod caracteristic în țesuturile de origine și în țesuturile învecinate, putând fi responsabile de compresia organelor. În același timp, ele disimilează la distanță, prin mici focare distincte, metastazele.

7. TRATAMENTUL ȘI PREVENIREA

Tratamentul se face prin chirurgie, radioterapie (radiații X sau de înaltă energie, cobaltoterapie), chimioterapie (administrarea de medicamente având un efect distructiv și imunologic) și hormonoterapie (administrarea de hormoni). Cercetările actuale se orientează către metode terapeutice capabile să le dea celulelor canceroase caracterele normale. În acest domeniu, au fost obținute succese reale recent în junele tipuri de leucemie. Din pricina dificultăților de depistare și de tratare a bolii, prevenirea cancerului are o deosebită importanță. Sensibilizarea populației pare un factor decisiv. Anumite gesturi, ca autopalparea sânilor ar trebui să fie curente. De asemenea trebuie insistat asupra respectării unei anumite igiene a vieții și abolirii, în măsura posibilităților, a comportamentelor de risc.